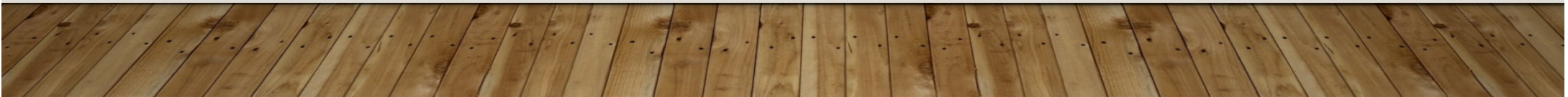

ESERLERİN HABER İÇERİĞİNDE KULLANILMASI

HAYRİ BOZGEYİK

HUKUK FAKÜLTESİ

FSEK 37 - HABER

Haber mahiyetinde olmak ve bilgilendirme kapsamını aşmamak kaydıyla, günlük hadiselerle bağlı olarak fikir ve sanat eserlerinden bazı parçaların işaret, ses ve/veya görüntü nakline yarayan vasıtalarla alınması mümkündür. Bu şekilde alınmış parçaların çoğaltılması, yayılması, temsil edilmesi veya radyo ve televizyon gibi araçlarla yayınlanması serbesttir. Bu serbestlik, hak sahibinin hukuki menfaatlerine zarar verecek şekilde veya eserden normal yararlanmaya aykırı biçimde kullanılamaz.

ESER

- Eser sahipliği haklarına getirilen bir sınırlama
- Bir eser olmalıdır.
 - Bütün eser türleri için geçerli
 - Bağlantılı haklara konu icra, fonogram ve yayınlar dahil
- Eser, alenileşmiş olmalıdır.
- Bir eser sahipliği hakkına dayanılmalıdır

HABER

- Bir kişi, eşya veya olay hakkında üçüncü kişileri bilgilendirme amaçlı yazı, ses veya görsel unsurlar içeren her türlü bilgi
- Haber kavramı ve kapsamındaki değişim

HUKUK FAKÜLTESİ

GÜNLÜK HADİSELERE BAĞLILIK

- Haberin günlük hadiselerle bağı olması gerekir
- Her haberin “sıcak haber” veya “son dakika haber” tabir edilen nitelikte olması gerekmez.
- Daha önce habere konu olmuş bir kişi, eşya ve olayın mevcut durumu

BİLGİLENDİRME AMACINI AŞMAMAK

- Bilgilendirme amacı
- Olayın gerektirdiği bilgilendirme ölçüsü
- Bir kişi veya olay haber konusu yapılırken eserlerden örnekler verilmesi
- Haberin doğrudan eser veya eser sahibine odaklı olması gerekmez (Ateş, 335). İstisna dar yorumlanamaz (Alıcı, 1321).

BİLGİLENDİRME AMACI SINIRI

- Eser, habere konu olan olay kapsamında bir bütün olarak yer alabilir.
- Bir olayı en iyi anlatan fotoğraf.
- Bir olayın yıldıönümünde o gün çekilmiş ve herkesin hafızasında yer etmiş fotoğrafın kullanılması
- Eser haber için / haber eser için ?

HUKUK FAKÜLTESİ

ESERİN HABERE KONU OLAYDA / HABERDE KULLANILMA ÖLÇÜSÜ

- Haberde kullanımı bilgilendirme amacı sınırlar
- Fotoğraf, şiir vb. eserin habere konu olayda bir bütün olarak kullanılması, haberde de aynı şekilde yer verilmesini haklı göstermeyebilir.
- Örneğin sergide fotoğraflar orijinal veya büyük boy yer alabilir, Haberde aynı şekilde değil, fotoğrafların fotoğrafı (etkinliğin fotoğrafı) gibi yer alması daha doğru olabilir
- Haberde yer verildiği şekli ile bilgilendirme amacının hasıl olması gerekir. Fotoğrafın bir kesitinin, müzik eserinin bir melodisinin vs. kullanılması yeterli olmalıdır.

ESERİN VASITALARA ALINARAK ÇOĞALTILMASI VE YAYILMASI SERBESTİSİ

- Eserin vasitalara alınması
- Haber içeriğindeki eseri, çoğaltma ve yayma
- Vasitalara alıp çoğaltma – canlı yayınlama

HUKUK FAKÜLTESİ

İSTİSNANIN SINIRLARI

- Bu serbestlik, hak sahibinin hukuki menfaatlerine zarar verecek şekilde veya eserden normal yararlanmaya aykırı biçimde kullanılamaz.
- Eser hangi amaçla üretilmişse

HUKUK FAKÜLTESİ

«FOTOĞRAF ŞENLİĞİ» HABERİ

- Fotoğraf sanatçısı tarafından yerel gazeteye karşı
- Basılı + web sitesinde yayın
- Haber ajansı tarafından servis edilmiş 7 fotoğrafın kullanımı
- Fotoğraflar üzerine, bir köşesine küçük harfle gazete adı eklenmiş
- Müellif belirtilmemiş
- Çok yüksek maddi ve manevi tazminat talebi

HUKUK FAKÜLTESİ

-
- Bilirkişi: Haberin eser veya eser sahibi ile ilgisi olmadığından FSEK 37 şartlarının oluşmadığı, çoğaltma, temsil edilme, yayın ve umuma iletim haklarının ihlal edildiği,
 - Davacı: Bedele itiraz. Otellerin katalog çekimindeki fiyatlar emsal gösterilerek. Her bir fotoğraf için yaklaşık 50 Kat daha yüksek bedel talebi
 - Üç kat bedel
 - Kanaat: Sadece isim belirtilmediğinden manevi hak ihlali.

YARGITAY II. HUKUK DAİRESİ

01/04/2019 TARİH, 2018/334 E., 2019/2453 K.

“...Profesyonel Futbol Takımı” posterinin ayrı basımı veya gazete sayfası olarak yayımlanması, futbolcuların resimleri ile yapılan takvim

Savunma: Takımın şampiyon olduğu döneme ilişkin olduğu, eser niteliğini haiz olmadığı ve haber amaçlı kullanıldığı

HUKUK FAKÜLTESİ

Mahkeme: 12 sayfalık şampiyonluk ekinde davacı kulüp oyuncularının fotoğraflarının birinci sayfada tam sayfa, diğer 7 adedinin iç sayfalarda, bir adedinin arka kapakta kullanıldığı, fotoğraflar asıl gazetede haberlere dahil edilerek kullanılmadığından kullanımın haber amaçlı olmadığı, söz konusu posterlerin ticari amaçla kullanıldığı, posterin üst tarafında reklam verildiği, dolayısıyla da tiraj artırma amacının bulunduğu, bir ekin neredeyse tamamının futbolcu poster ve görüntülerine ayrılmasının FSEK m. 37 kapsamında davacının menfaatlerini ihlâl edici nitelikte olduğu

Karar: Davanın kısmen kabulüne (talep edilen 50.000 USD'nin aksine 20.000 TL'ye) karar verilmiş

Hüküm onanmıştır.

YARGITAY II. HUKUK DAİRESİ

07/03/2019 TARİH, 2017/5208 E. , 2019/1910 K.

- Futbol kulübü tarafından benzer taleplerle açılan bir dava
- Davalı:Yayının şampiyonluk kutlamalarına ilişkin görüntüler olduğu, gazetede basımının yapıldığı, fotoğrafların gazetelerin kendi muhabirleri tarafından çekilen veya ajanslardan alınan fotoğraflar olduğu, çekilen fotoğrafların eser niteliğini taşımadığı ve haber mahiyetinde yayımlandığı

HUKUK FAKÜLTESİ

-
- Mahkeme: davacının yönetim kurulunda aldığı kararın ancak bir icap niteliğinde olabileceği belirtilerek 50.000 USD tazminat talebi yerinde görülmemiş ve 15.000 TL tazminat
 - Yargıtay 11 HD: Bir spor derneğine bağlı spor kulübünün taraftarları ile oluşturduğu sadakat, sevgi ve sempati bağından hareketle maddi ve ekonomik değeri olan ayırt edici isim ve işaretleri ile ticari değeri olan resim, portre, her türlü yayınlar vb. üzerinde üstün hakkının bulunduğu ve bu değerlerden yararlanma hakkının münhasıran o derneğe ait olduğu,
 - Basının Anayasa ve Basın Kanunu uyarınca özgür haber yapma ve ifade hürriyeti, halkın da bilgilendirme ve haber alma hürriyeti bulunduğu
 - Ancak bu hak ve özgürlüklerin, kişilik haklarına ve başkalarına ait ticari değerlere zarar vermemek için azami dikkati göstermesi, orantılılık ilkesi doğrultusunda hareket etmesi gerektiği,
 - Dava konusu kullanımın, davacı tarafın haklarına tecavüz niteliğinde olduğu ve haksız rekabet teşkil ettiği

-
- **Karşı oy:** Dava konusu eylem ve Galatasaray futbol takımının milyonlara varan taraftar kitlesi göz önüne alındığında güncel nitelikteki slogan ve yazılarla birlikte yine güncel nitelikteki fotoğraflardan oluşturulan bir görselin tam sayfa poster olarak yayımlanmasında toplumsal ve güncel nitelikte bir ilginin varlığı ve bu anlamda kamu yararının bulunduğu, eylemin TTK hükümleri açısından bir haksız rekabet oluşturmadığı

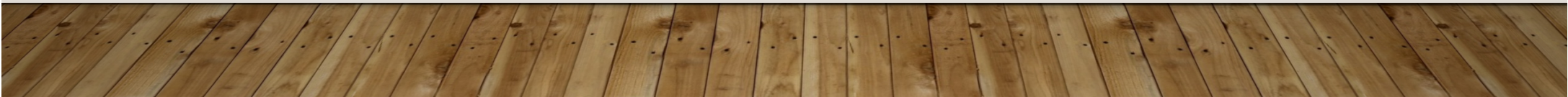
YARGITAY II. HUKUK DAİRESİ

03/10/2018 TARİH, 2017/381 E. , 2018/5990 K.

- Davacı, bir futbol yorumcusunun, kendi kanalında yaptığı yorumların davalı şirketin sahibi olduğu gazetenin internet sitesinde “... Maçı Yorumladı” başlıklaıyla izinsiz kullanıldığı
- Davalı, davacının yorumlarına davalı gazetenin bir köşe yazarı şeklinde değil, haber amaçlı kısa bir kesit şeklinde yer verildiğini, haber amaçlı kullanılan alıntıda yorumun yapıldığı yayın ve program ismine yer verildiğini, bu nedenle haksız rekabetten söz edilemeyeceğini, bir haber sitesinin alenileşmiş bir yorumu haber amaçlı kullanmasının FSEK kapsamında değerlendirilecek bir hak ihlâl olmadığı

HUKUK FAKÜLTESİ

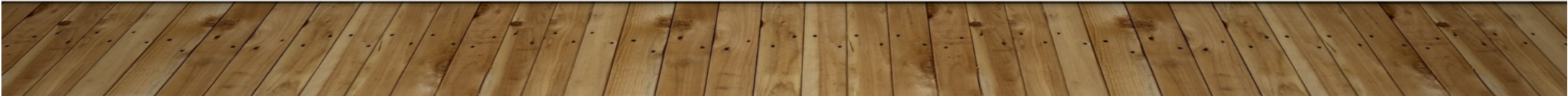
-
- Mahkeme: TV yorumlarının eser niteliğini haiz olmadığı, eser niteliğinde olsa dahi FSEK m. 37’de belirtilen istisna dahilinde kaldığı gerekçesiyle davanın reddine
 - Yargıtay I I HD: Söz konusu yazının eserden doğan hakların istisnaları arasında sayılan FSEK m. 36 ve 37 kapsamında değerlendirilmesi isabetli görülmemiş ve kararı davacılar lehine bozmuştur.

YARGITAY II. HUKUK DAİRESİ, 25/09/2018 TARİH, 2016/14735 E., 2018/5691 K.

- Konu: sinema eserlerinin izinsiz olarak yayınlanması nedeniyle tazminat istemi (Eserin haberde değil, bir etkinlikte kullanılması eylemi)
- Davacı “*Dağlar Kralı-Köroğlu*” adlı sinema eserinin sahibi olup izni olmaksızın davalı tarafından düzenlenen bir festivalde eserin gösteriminin gerçekleşmesi nedeniyle FSEK m. 68 kapsamında tazminat
- Davalı, filmin yalnız iki dakikalık fragman gösterimi yapıldıktan sonra söyleşisinin yapıldığını, sinema gösteriminin yapılmadığını, amaca uygun ölçüde iktibas yapıldığını savunmuştur.

HUKUK FAKÜLTESİ

- Mahkeme: **davacının sinema eserinin davalı Belediye tarafından düzenlenen festivalde yer alan söyleşi sırasında kısmen ve izinsiz olarak söyleşiyi izleyen topluluğa gösterilmesi eyleminin 5846 sayılı FSEK m. 35 ve 37’de sayılan istisnalar kapsamında olduğu belirtilerek tazminat isteminin reddetmiştir.**
- Yargıtay II HD: Somut olayda, “Dağlar Kralı-Köroğlu” filminin oyuncusuyla yapılan söyleşinin günlük olaylarla bağlantılı bir haber niteliği bulunmadığı, söyleşi esnasında filmin bazı kısımlarının halka gösterilmesinin gerekliliğinden söz edilemeyeceği, eserin işaret, ses veya görüntü nakline yarayan vasıtalar aracılığıyla yayınlanması söz konusu olmadığı hâlde **mahkemece FSEK m. 37’deki “haber” istisnasının kabulünün doğru olmadığı**, eserin kısmen de olsa hak sahibinden izinsiz olarak gösterime sunulmasının hak ihlâli niteliğinde olduğu, FSEK m. 68 uyarınca uygun bir tazminata hükmedilmesi gerektiği gerekçesiyle kararı davacı yararına bozmuştur.

YARGITAY II. HUKUK DAİRESİ, 03.12.2014 TARİH, 2014/12959 E.VE 2014/18887 K.

- Davacı, kendisine ait televizyon kanalında canlı yayınlanmış bir futbol müsabakasına ait görüntülerin davalıya ait internet sitesinde izinsiz ve hiçbir bedel ödenmeksizin 3 dakika 25 saniye süresince kullanılması nedeniyle tazminat talep etmiştir.
- Davalı, davaya konu yayının FSEK m. 37 kapsamında haber mahiyetinde olduğunu savunmuştur.

HUKUK FAKÜLTESİ

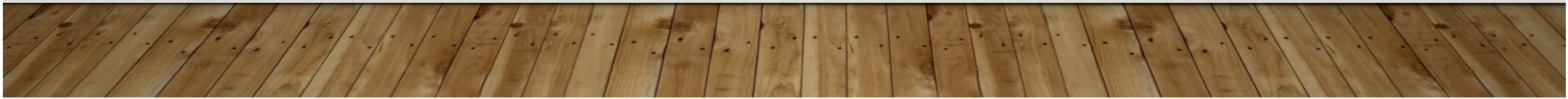
-
- Mahkeme: Davacı TV logosu ile yayınlanan **dava konusu maça ilişkin 2 videonun kullanımının haber yapma mahiyetinde olmadığına** ve tazminata karar vermiştir
 - Yargıtay II. Hukuk Dairesi: Hükmedilen tazminat miktarı ve türlerine ilişkin temyiz itirazları kabul edilerek bozma kararı verilmiş ancak diğer iddialar yerinde görülmemiştir.

YARGITAY II. HUKUK DAİRESİ, 05.03.2014 TARİH, 2013/15988 E., 2014/4157 K.

- Davacı, tanınmış bir kişiye yapılan saldırı anına ait fotoğrafların kendi televizyon kanalı için hazırlanan yayın görüntülerinin (fotoğraf), davalının sahibi olduğu gazetede izin alınmaksızın kullanılması nedeniyle FSEK m. 68 kapsamında tazminat talep etmiştir.
- Davalı: dava konusu yayınların FSEK kapsamında eser sayılamayacağını, davaya konu fotoğrafların haber verme ve kamuoyunu bilgilendirme amacıyla kullanıldığını, davacı tarafın imtiyaz sahibi olduğu internet sitesinde yayınlanan fotoğrafların aleni hâle gelmiş kabul edilmesi gerektiğini savunarak davanın reddini istemiştir.

HUKUK FAKÜLTESİ

-
- Mahkeme fotoğrafların adli vaka niteliğindeki olayda yaralanan kişinin o anki durumunu gösteren fotoğraflar olup haber mahiyetinde oluşturulması sebebiyle eser niteliğini haiz olmadığına, FSEK m. 68'in uygulanmayacağına karar vermiş.
 - Mahkeme ayrıca, FSEK m. 84'e göre eser niteliğinde olmayan fotoğrafları izinsiz olarak kullananın davranışının haksız rekabet çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiği, tecavüzün men'ine ve maddi tazminata hükmedilmiştir.
 - Yargıtay I I HD. kararı onamıştır.

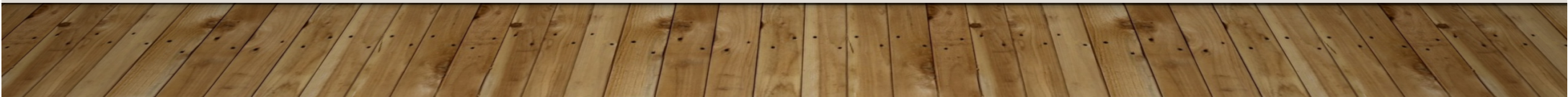
YARGITAY II. HUKUK DAİRESİ

17/03/2014 TARİH, 2013/15429 E. 2014/5144 K.

- Gazete, yayınladığı ekte ve web sitesinde yayınladığı, tanınmış sanatçı ve arkadaşının fotoğrafları üzerinde hak sahibi olduğunu, bu fotoğrafların davalı gazeteye ait web sitesinde izinsiz kullanıldığını ileri sürerek tecavüzün men'ini ve tazminat talep etmiştir.
- Davalı, fotoğrafların eser niteliğinin bulunmadığını, kullanımın haber mahiyetinde olduğunu savunmuştur.

HUKUK FAKÜLTESİ

-
- Mahkeme tarafından fotoğrafların eser mahiyetinde olmadığına, FSEK m. 68'in uygulanamayacağına karar vermiş; FSEK m. 84 ve TTK'nın haksız rekabeti düzenleyen hükümlerine göre maddi tazminata ve tecavüzün men'ine hükmedilmiştir.
 - Karar onanmıştır.

YARGITAY II. HUKUK DAİRESİ

16.01.2014 TARİH, 2013/10925 E. 2014/924 K.

- Davacı, kendisine ait internet sitesinde yayınladığı 30 adet fotoğrafın, üzerinde değişiklik yapılarak ve metinler eklenerek davalı tarafından web sitesinin galeri sayfasında izin alınmaksızın ve alıntılandığı belirtilmeksizin kullanıldığı gerekçesiyle siteye erişimin tedbiren engellenmesi ve FSEK m. 68 kapsamında tazminat talep edilmiştir.
- Davalı, fotoğrafların eser niteliğini taşımadığı, davacının hak sahipliğini kanıtlamadığı, davacıya ait internet sitesinden alıntı yapıldığı savunulmuştur.

HUKUK FAKÜLTESİ

-
- Mahkeme, davalının işleme eser meydana getirdiği, bu davranışın FSEK m. 37 çerçevesinde öngörülen kullanımı aşacak nitelikte olduğu kabul edilerek, FSEK m. 68/I gereğince maddi tazminata karar verilmiştir.
 - Karar onanmıştır.

TEŞEKKÜRLER

hbozgeyik@aybu.edu.tr

HUKUK FAKÜLTESİ